

РОЗДІЛ 2. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ (З ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ)

НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ
У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

TEACHING LISTENING TO FICTION IN EFL TEACHER EDUCATION

Удосконалення сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і поширення аудіокниг у вигляді цифрових аудіофайлів спонукає до вивчення їх лінгводидактичного потенціалу. У статті розглядаються особливості аудиторної та позааудиторної роботи з аудіокнигами художніх творів. Описано алгоритм дій, що ліг в основу методики формування англомовної аудитивної компетентності майбутніх учителів із використанням аудіокниг сучасних англомовних оповідань. Установлено, що навчальне аудіювання художніх творів передбачає оволодіння студентами навчально-стратегічними вміннями для роботи з аудіокнигами та включає виконання студентами таких дій: 1) ознайомлення з екстралінгвістичними чинниками аудіокниг художніх творів; 2) антиципацію змісту і смислу художніх творів; 3) вилучення фактуальної, концептуальної та підтекстової інформації з художнього твору; 4) аналіз та інтерпретацію художнього твору; 5) обговорення інформації художнього твору; 6) перцептивну переробку інформації художнього твору; 7) скорочення художнього твору; 8) оцінювання аудіокниг художніх творів; 9) рефлексію навчальної діяльності аудіювання аудіокниг художніх творів. Визначено необхідні знання, вміння і стратегії, які забезпечують належне розуміння художніх творів у звукозаписі: процедурні знання (як розпочати опрацювання твору, як його слухати, як завершити роботу з ним), фонові знання екстралінгвістичних чинників художнього твору (біографічні, літературознавчі, історико-культурологічні знання); основні вміння (самостійної пізнавально-пошукової діяльності; передбачення; глобального, детального, критичного й інтерактивного аудіювання; інтерпретації художнього твору, компресії змісту художнього твору, критичної оцінки аудіокниги, рефлексії); стратегії (когнітивні, метакогнітивні, інтерактивні, довгострокові та короткострокові). Виокремлено також знання, вміння і стратегії, що необхідні студентам під час екстенсивного й автономного аудіювання аудіокниг художніх творів.

Ключові слова: аудіокниги художніх творів, аудіювання, сучасні англомовні оповідання, майбутні учителі, аудитивні вміння, стратегії аудіювання.

The improvement of modern information and communications technology and the growing popularity of audiobooks as digital audiofiles encourage the study of their linguodidactic potential. The article deals with the peculiarities of in-class and out-of-class listening to fiction in audiobook format. It describes the algorithm which has formed the basis of the methodology of pre-service teachers' listening competence development through contemporary short stories. It is revealed that instructional listening to fiction involves the acquisition by students of educational and strategic skills for working with audiobooks. Also, it includes the following actions: 1) acquaintance with extralinguistic factors of a work of fiction; 2) anticipation of the content and meaning of a work of fiction; 3) extraction of factual, conceptual and implicit information from a work of fiction; 4) analysis and interpretation of a work of fiction; 5) discussion of a work of fiction; 6) perceptual processing of a work of fiction; 7) reduction of a work of fiction; 8) evaluation of a work of fiction; 9) reflection on the instructional listening activities. It is determined which knowledge, skills and strategies provide a proper understanding of fiction audiobooks. They are the following: procedural knowledge (how to start working with an audiobook, how to listen to it, how to finish working with it), background knowledge of extralinguistic factors of a work of fiction (biographical, literary, historical and cultural knowledge); basic skills (independent research skills; anticipation; global, detailed, critical and interactive listening; interpretation of a work of fiction, compression of a work of fiction, critical evaluation of an audiobook, reflection); strategies (cognitive, metacognitive, interactive, long-term and short-term). The knowledge, skills and strategies that students need during extensive and autonomous listening to fiction audiobooks are also highlighted.

Key words: fiction audiobooks, listening, short stories, pre-service teachers, listening skills, listening strategies.

УДК 378:37.091.12.011.3 – 051:
[811.111:37.091.33–028.17
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/29-1.6>

Білянська І.П.,
канд. пед. наук,
асистент кафедри англійської філології
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Постановка проблеми в загальному вигляді. Формування професійної компетентності вчителів англійської мови за відсутності автентичного іношомовного середовища передбачає використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і можливостей убіквітарного навчального середовища (ubiquitous, u-environment). Убіквітарне навчальне середовище – це будь-яке місце, де студенти занурені в навчальний процес і мають доступ до різноманітних матеріалів завдяки своїм портативним електронним пристроям та Інтер-

нету [12, с. 469]. Основною особливістю такого середовища є його «повсюдність», а це створює широкі можливості для безперервної освіти учителів англійської мови, забезпечує умови для вдосконалення їхньої комунікативної та міжкультурної компетентності. Однак, щоби не допустити перетворення сучасних особистостей на «hi-hume» – людей, що йдуть у ногу з часом, уміють використовувати технології hi-tech, але якими можна легко маніпулювати [9, с. 22], сучасна іношомовна освіта повинна забезпечувати розвиток умінь критичного

мислення студентів і їхній духовний розвиток. Тому значна роль у вихованні та розвитку особистостей відводиться художнім творам (далі – ХТ), які завдяки своєму естетичному, виховному й розвиваючому потенціалу є надійною основою.

На відміну від друкованих ХТ, аудіокниги художніх творів (далі – АК ХТ) є зразком усного мовлення, адже їх професійне озвучення передбачає відповідність мовлення акторів національній, регіональній, соціальній та етнічній належності персонажів. АК ХТ – це цифрові аудіофайли із записом текстів художніх книг, що можуть прослуховуватися на різноманітних електронних пристроях. Можливість прослуховувати аудіокниги за допомогою мобільних телефонів у будь-який час і в будь-якому місці може забезпечити постійне вдосконалення англомовної аудитивної компетентності студентів і вчителів поза межами автентичного іншомовного оточення. Тому майбутні учителі повинні здобути необхідні знання та розвинути відповідні вміння для ефективного використання аудіокниг після закінчення навчання в закладах вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання формування англомовної аудитивної компетентності та її зміст вивчали О.Б. Бігич, Р.І. Вікович, С.В. Говорун, І.П. Задорожна, О.Ю. Захарова, Д.В. Позняк, В.О. Цибаньова, Л.В. Шевкопляс, О.О. Сіваченко, В.В. Черниш, Л. Вандергріфт (L. Vandergrift), К. Гох (C. Goh), А.Д. Волвін (A. D. Wolvin) та інші. Проблема сприйняття й розуміння ХТ, а також відповідні знання й вміння, що необхідні для їх смислової інтерпретації, розглядалися в працях Л.Г. Кожедуб, Л.П. Рудавої, С.І. Сафарян, О.О. Сіваченко, Л.П. Смелякової, В.В. Черниш.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проведений нами аналіз методичної літератури свідчить, що проблема аудіювання сучасних англомовних оповідань не була об'єктом вивчення учених, не визначено прийоми їх опрацювання, а також відповідні знання, вміння і стратегії, якими повинні оволодіти студенти для належного розуміння цих ХТ на слух.

Мета статті – описати прийоми роботи з аудіокнигами сучасних англомовних оповідань і виокремити знання, вміння і стратегії, що необхідні слухачу для ефективного аудіювання ХТ.

Виклад основного матеріалу. Аудіювання ХТ – це складний процес, що має свою специфіку та вимагає від студентів певних знань і вмінь, котрими вони повинні оволодіти під час цілеспрямованого навчання. Отже, навчальне аудіювання АК ХТ визначаємо як навчальну діяльність аудіювання, що здійснюється під керівництвом викладача і спрямована на досягнення визначених цілей, серед яких – засвоєння відповідних знань, формування вмінь, розвиток комунікативних здібностей, формування здатності й готовності до

безпосереднього та опосередкованого аудіювання, а також навчально-стратегічної компетентності в умовах автономії [2, с. 79].

До навчального аудіювання вчені зараховують інтенсивне й екстенсивне аудіювання [4, с. 16]. Екстенсивне аудіювання – це практика в аудіюванні автентичних аудіотекстів поза межами навчальної аудиторії, основними принципами якої є різноманітність, систематичність і повторне прослуховування. Інтенсивне аудіювання – це аудіювання в навчальній аудиторії, що передбачає розвиток умінь повного й точного розуміння аудіозапису.

До шести основних умінь аудіювання вчені зараховують: 1) умінь детального розуміння; 2) умінь глобального розуміння; 3) умінь розуміти основні ідеї/думки; 4) умінь слухати й робити висновки; 5) умінь слухати й робити передбачення; 6) умінь слухати вибірково [13, с. 168]. Однак, як зазначають вчені, багато умінь (умінь розуміти основний зміст, контролювати розуміння, уточнювати незрозумілі деталі) неможливо відрізнити від стратегій аудіювання. Коли завдання й текст не спричиняють труднощів (є відносно легкими), студенти, не задумуючись, застосовують набуті вміння. Якщо ж завдання й текст важкі, ті самі особи можуть свідомо застосовувати стратегію розуміння основного змісту, навмисне ігноруючи деталі, котрі вони не в змозі зрозуміти [13, с. 91].

Терміни «уміння» та «стратегії» використовуються зарубіжними вченими, щоб відрізнити автоматичні процеси від тих, що свідомо контролюються. Стратегії аудіювання – це контрольовані процеси, що вимагають свідомої уваги до їх використання, модифікації та комбінування [13, с. 91]. Уміння аудіювання – це автоматичні процеси, що не потребують або практично не потребують зусиль під час переробки інформації на слух [13, с. 91]. Учені зазначають, що в основі успішного читання (а отже, й аудіювання) лежить здатність водночас використовувати і стратегії, і вміння, не перериваючись [13, с. 91].

Учені Л. Вандергріфт (L. Vandergrift) і К. Гох (C. Goh) поділяють стратегії на ті, що стосуються використання мови для розуміння аудіотекстів, і ті, що спрямовані на вдосконалення аудитивної компетентності [13 с. 85]. Тому виділяємо короткострокові та довгострокові стратегії. Короткострокові стратегії – це ті стратегії, які спрямовані на досягнення цілей аудіювання конкретного тексту й виконання заданих завдань. Довгострокові стратегії – це індивідуальний план дій, що спрямований на досягнення довгострокової мети – удосконалення аудитивної компетентності [2, с. 81].

У сучасній методиці навчання іноземних мов і культур компетентність в аудіюванні визначається як здатність сприймати з різним рівнем розуміння автентичні тексти під час безпосереднього й опосередкованого спілкування [8, с. 280]. Складниками

компетентності в аудіюванні вчені визначають знання (декларативні та процедурні), уміння, здатність користуватися мовою для розуміння почутого [5, с. 73], комунікативні здібності [8, с. 280], а також готовність слухати [14, с. 10]. О.О. Сіваченко доводить, що студенти повинні оволодіти процедурними знаннями про те, як розпочати опрацювання твору, як його слухати, як завершити роботу з ним, а також прийомами роботи з АК ХТ, «виробити систему дій» з метою їх опрацювання [11, с. 91]. Науковці виділяють такі основні дії для осмислення тексту в процесі читання: 1) дії з антиципації; 2) дії з вилучення інформації з тексту; 3) дії зі скорочення тексту; 4) дії з інтерпретації сприйнятого [11, с. 91]. Окрім згаданих, О.О. Сіваченко обґрунтовує доцільність виконання таких додаткових дій із драматичними творами у звукозаписі, як ознайомлення з літературознавчим і соціокультурним фонами твору, перцептивна переробка інформації тексту, розуміння змісту твору, аналіз і творче переосмислення ХТ [11, с. 91].

Проаналізувавши методичні дослідження вчених (О.Б. Бігич, Р.І. Вікович, І.П. Задорожної, О.Ю. Захарової, Л.Г. Кожедуб, Д.В. Позняк, С.І. Сафарян, О.О. Сіваченко, Л.В. Шевкопляс, В.О. Цибаньової, Л. Вандерґріфта (L. Vandergrift)), ми з'ясували, що опрацювання АК ХТ, зокрема сучасних англомовних оповідань, передбачає виконання студентами таких дій: 1) ознайомлення з екстралінгвістичними чинниками АК ХТ; 2) антиципація змісту і смислу ХТ; 3) вилучення фактуальної, концептуальної та підтекстової інформації з ХТ; 4) аналіз та інтерпретація ХТ; 5) обговорення інформації художнього твору; 6) перцептивна переробка інформації ХТ; 7) скорочення ХТ; 8) оцінювання АК ХТ; 9) рефлексія навчальної діяльності аудіювання АК ХТ. На основі цього алгоритму дій розроблена й експериментально перевірена нами методика формування англомовної аудитивної компетентності майбутніх учителів із використанням АК ХТ [2].

Дії з ознайомлення студентів з екстралінгвістичними чинниками АК ХТ спрямовані на розвиток умінь самостійної пізнавально-пошукової роботи, оволодіння індивідуальними стратегіями опрацювання інформації, актуалізацію та поглиблення фонових знань про різноманітні екстратекстуальні й інтратекстуальні позамовні фактори сучасних англомовних оповідань [2, с. 56]. Необхідні для розуміння ХТ фонові знання класифіковані С.І. Сафарян (біографічні, літературознавчі, історико-культурологічні знання) [10, с. 68].

Дії з антиципації змісту і смислу ХТ сприятимуть розвитку вмінь використовувати фонові знання для активації дії апперцепції; формувати «горизонт слухацьких очікувань» на основі наявних орієнтирів (автор, заголовок, жанр, резюме, відгук, обкладинка аудіокниги, рейтинг тощо) [2, с. 46]; передбачати смисл/зміст ХТ на основі доступної

інформації та свого попереднього досвіду; позитивно налаштовуватися на сприйняття ХТ; долати несприятливі мотиваційні стани.

Дії з вилучення фактуальної, концептуальної та підтекстової інформації з ХТ передбачають розвиток умінь дистатного (опосередкованого) аудіювання, зокрема умінь глобального, детального та критичного розуміння ХТ, оскільки розуміння змісту/сюжету ХТ відбувається на глобальному й детальному рівнях, а його смислу – на рівні критичного розуміння [5, с. 45]. І.П. Задорожна зазначає, що в контексті підготовки майбутніх учителів ці рівні є найбільш актуальними об'єктами перевірки рівня сформованості аудитивної компетентності [5, с. 298].

До вмінь глобального аудіювання ХТ зараховуємо вміння розуміти експліцитну змістово-фактуальну інформацію ХТ, а саме: уміння розуміти загальний зміст ХТ, що начитаний у середньому (150 слів/хв.) і швидкому темпі (170 слів/хв.) тривалістю в межах 30 хвилин; розпізнавати композиційно-структурну організацію ХТ та форму ведення оповіді; уміння виділяти в ХТ ключові слова, найбільш суттєві факти, деталі, події; групувати факти/події в логічній, хронологічній або іншій послідовності, яка відрізняється від їх послідовності в ХТ; розмежовувати основну та другорядну інформацію; ігнорувати другорядну інформацію чи незнайомі лексичні одиниці; групувати факти за окремою ознакою; визначати зв'язок між фактами, подіями, явищами; визначати смислові частини ХТ і зв'язки між ними; визначати тему ХТ, місце дії, персонажів і їхній статус тощо; розпізнавати соціальні ролі та соціально-класовий статус персонажів на основі їхнього мовлення; визначати вимовні типи й розпізнавати іноземні акценти персонажів, відрізняючи носіїв мови від не носіїв.

До вмінь детального аудіювання ХТ зараховуємо вміння повно й точно розуміти ХТ за рахунок експліцитної змістово-фактуальної інформації, а саме: уміння розуміти деталі ХТ; виділяти основну думку, смислові віхи (зав'язка сюжету, характеристика дійових осіб тощо); розуміти погляди, настрої, ставлення, емоції та почуття персонажів, якщо вони виражені експліцитно; поєднувати факти у смислові єдності, установивши між ними зв'язок; визначати хронологію подій ХТ із незнайомою/незвичною логіко-структурною композицією ХТ, великою кількістю інформації, насиченим сюжетом; узагальнювати, синтезувати окремі факти; виділяти головне та другорядне; вивести судження, зробити висновок на основі фактів; передбачити можливий розвиток подій; розрізняти реєстри мовлення персонажів і визначати ступінь офіційності ситуацій; ідентифікувати соціокультурні маркери персонажів на основі їхньої мовленнєвої поведінки та фонетичного оформлення їхньої вимови, а також зіставляти цю інформацію з контекстом ХТ.

До вмінь критичного аудіювання ХТ зараховуємо ті вміння, які дають змогу розпізнавати та розуміти підтекстову інформацію ХТ, а також критично оцінювати ХТ, а саме: уміння розуміти зміст ХТ, виражений у підтексті; виділяти ключові проблеми в ХТ, співвідносити їх із системою власних цінностей; визначати пізнавальну цінність і значимість почутої інформації; розпізнавати іронію, сарказм; співвідносити зміст ХТ з його назвою; зіставляти звукове оформлення ХТ з його контекстом; розпізнавати просодичні та інтонаційні сигнали мовлення, що несуть у собі додаткову смисловою інформацію; водночас обробляти прагматичну та лінгвістичну інформацію; визначати характеристики персонажів і соціальний контекст за особливостями їхнього мовлення (на фонетичному, лексичному, граматичному рівнях); розуміти погляди персонажів, їх ставлення, емоції й почуття, виражені імпліцитно; виявляти інформаційні прогалини в змісті ХТ й «заповнювати» їх; критично оцінити ХТ загалом і висловити своє ставлення до почутого.

Дії з аналізу та інтерпретації ХТ спрямовані на розвиток умінь критично переосмислювати ХТ, розуміти змістово-концептуальну інформацію ХТ, а саме: уміння розуміти авторську позицію, яка відображена за допомогою лінгвостилістичних засобів ХТ; тлумачити лінгвостилістичні засоби ХТ; установлювати ідею ХТ; оперувати літературознавчими, лінгвостилістичними, естетичними та соціокультурними знаннями; тлумачити/коментувати/аналізувати інформацію, яка подається імпліцитно; проникати в підтекст на рівні всього ХТ; робити висновки, виводити судження, пояснювати події та вчинки персонажів; визначати/трактувати екстралінгвістичні компоненти комунікативних ситуацій, зображених у ХТ, на основі аналізу мовних засобів; аналізувати особливості мовленнєвої поведінки персонажів; інтерпретувати стилізовані в ХТ дискурси персонажів на основі контекстуальних і дискурсивних знань; аналізувати погляди персонажів, їх ставлення, емоції та почуття, виражені імпліцитно; виявляти й аналізувати інтертекстуальні зв'язки в ХТ; інтерпретувати «відкрити» кінцівку ХТ.

Обговорення інформації ХТ спрямоване на розвиток умінь інтерактивного (контактного) аудіювання, здатності студентів до комунікаційної взаємодії на основі прослуханого ХТ, а саме: уміння брати участь у діалозі на основі ХТ; ділитися своєю «проекцією» ХТ; обговорювати зміст і смисл ХТ; адекватно реагувати на «проекцію» ХТ свого співрозмовника; формулювати й висловлювати власну думку, використовуючи засоби логічного зв'язку; аргументувати й відстоювати власну точку зору, підкріплюючи її прикладами з ХТ; висловлювати своє ставлення до персонажів, їхніх рис характеру, подій ХТ.

Ураховуючи те що вміння смислової обробки інформації ґрунтуються на вміннях перцептивної обробки інформації [6, с. 101], важливо виконувати дії з *перцептивної переробки інформації ХТ*, що забезпечить розвиток мовленнєвого слуху студентів, нагромадження знань про різноманітні фонологічні модифікації зв'язного мовлення, а також перцептивних навичок розпізнавати й сегментувати слова у зв'язному мовленні в нових контекстах, вимовлені різними мовцями, з різними акцентами, з різною швидкістю (темпом); ідентифікувати соціокультурні маркери персонажів на основі фонетичного оформлення їхнього мовлення акторами-нараторами.

Дії зі скорочення ХТ спрямовані на розвиток умінь компресії, зокрема відділяти головні факти та події від другорядних; узагальнювати факти; виділяти основні смислові опорні пункти; виокремлювати ключові слова; перефразувати; передавати смисл; робити еквівалентні заміни.

Оцінка АК ХТ спрямована на розвиток умінь оцінювати АК ХТ, визначати їх позитивні та негативні характеристики; співвідносити зміст ХТ з його звуковим оформленням; піддавати критиці професійність і майстерність акторів-нараторів; оцінювати актуальність тематики для певної аудиторії слухачів; формулювати та висловлювати рекомендації.

Рефлексія навчальної діяльності аудіювання АК ХТ спрямована на розвиток здатності управляти процесом аудіювання ХТ та своєю навчальною діяльністю за рахунок метавмінь (метакогнітивних, метатехнічних), а також умінь рефлексії (самоспостереження, самоаналізу, самоконтролю), а саме: належно використовувати сучасні технології та функції сучасних прикладних програм, що супроводжують АК, для управління процесом аудіювання ХТ та ефективного навчання в автономному режимі; оцінювати рівень досягнутого розуміння ХТ, аналізувати індивідуальні труднощі аудіювання ХТ та ефективність застосованих стратегій; визначати цілі й продумувати короткострокові та довгострокові стратегії для їх досягнення.

Що стосується екстенсивного й автономного аудіювання АК ХТ, студентам знадобляться вміння обрати посильну для опрацювання АК; самостійно активізувати інтерес до змісту ХТ та налаштуватися на сприйняття ХТ; підготуватися до аудіювання АК ХТ, обравши найсприятливіший для цього час; визначити, які фонові знання знадобляться для розуміння ХТ та активувати їх за допомогою опрацювання різних джерел інформації; активувати дію апперцепції [2, с. 46]; сформувати передбачення; передбачувати потенційні труднощі та продумувати стратегії їх подолання; уміння глобального, детального та критичного розуміння; уміння написання рецензій (оглядів) до АК ХТ; уміння рефлексії. Для розвитку автономії студентів і здатності використовувати ефективні стратегії

доцільно використовувати щоденник аудіювання [2, с. 269], що є важливим компонентом методики формування англомовної аудитивної компетентності майбутніх учителів із використанням АК ХТ.

Ефективність аудіювання визначається вмінням застосовувати когнітивні та метакогнітивні стратегії, а саме: передбачати зміст ХТ; використовувати фонові знання; використовувати образне мислення; зображувати події ХТ в уяві; використовувати письмову фіксацію інформації ХТ для збереження уваги протягом тривалого часу; будувати сюжетні схеми чи заповнювати таблиці (хто? що? для чого? чому? коли? де?) під час слухання; письмово фіксувати ключові слова чи події для розвантаження пам'яті; робити записи/транскрибувати незнайомі лексичні одиниці під час прослуховування; не зосереджувати увагу на незнайомих словах; здогадуватись про значення невідомих лексичних одиниць за рахунок фонових знань, контексту, словотвірних елементів; розширювати словниковий запас; спостерігати за композиційно-структурною організацією ХТ під час аудіювання та параметрами комунікативних ситуацій ХТ; аналізувати мовлення диктора на приналежність персонажів до певного соціального класу, національності тощо; тренувати механізм внутрішнього промовляння за допомогою вправ на промовляння; прослуховувати ХТ фрагментарно (по 5 хвилин, наприклад); систематично аудіювати різноманітні аудіотексти; вести щоденника аудіювання; працювати із транскриптами чи ХТ у друкованому форматі; переказувати ХТ для розвитку умінь смислової обробки інформації тощо. Стратегіями інтерактивного аудіювання є такі свідомі дії, як перепитування, з'ясування, перефразування, уточнення, порівняння, повторювання тощо.

Висновки. Успішність аудіювання АК ХТ залежить від наявності певних знань у студентів, рівня розвитку їхніх аудитивних умінь, а також від їхньої здатності використовувати необхідні стратегії для подолання труднощів. Навчальна діяльність аудіювання АК ХТ повинна включати виконання студентами таких дій: ознайомлення з екстралінгвістичними чинниками АК ХТ; антиципація змісту та смислу ХТ; вилучення фактуальної, концептуальної та підтекстової інформації з ХТ; аналіз та інтерпретація ХТ; обговорення інформації ХТ; перцептивна переробка інформації ХТ; скорочення ХТ; оцінювання АК ХТ; рефлексія навчальної діяльності аудіювання АК ХТ. Належне розуміння АК ХТ забезпечать процедурні знання (як розпочати опрацювання твору, як його слухати, як завершити роботу з ним), фонові знання екстралінгвістичних чинників ХТ; основні вміння (самостійної пізнавально-пошукової діяльності; передбачення; глобального, детального, критичного та інтерактивного аудіювання; інтерпретації ХТ, компресії змісту ХТ, критичної оцінки АК, рефлексії); стратегії (когнітивні, метакогнітивні, інтерактивні).

Перспективи подальших досліджень убачаємо в подальшому дослідженні лінгводидактичних можливостей АК ХТ та методики їх використання в умовах дистанційного навчання.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бігич О.Б. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні. *Іноземні мови*. 2012. № 2. С. 19–30.
2. Білянська І.П. Формування англомовної аудитивної компетентності майбутніх учителів із використанням аудіокниг художніх творів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2018. 317 с.
3. Вікович Р.І. Методика навчання студентів мовних спеціальностей аудіювання англомовних теленовін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2012. 344 с.
4. Говорун С.В. Развитие навыков и умений аудирования у студентов-востоковедов, изучающих английский язык : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Санкт-Петербургский госуд. ун-т Санкт-Петербург, 2016. 270 с.
5. Задорожна І.П. Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англомовною комунікативною компетенцією : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.02 / Київський нац. лінгв. ун-т. Київ, 2012. 770 с.
6. Златніков В.Г. Методика навчання професійно орієнтованого аудіювання англійською мовою курсантів вищих військових навчальних закладів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Київський нац. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2012. 230 с.
7. Кожедуб Л.Г. Формування у майбутніх філологів німецькомовної компетенції в читанні на основі інтерпретації художніх текстів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Київський нац. лінгв. ун-т. Київ, 2010. 305 с.
8. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О.Б. Бігич та ін. ; за заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
9. Обдалова О.А. Иноязычное образование в XXI веке в контексте социокультурных и педагогических инноваций. Томск : Изд-во Том. ун-та, 2014. 180 с.
10. Сафарян С.І. Фонові знання як засіб поглибленого вивчення художнього твору в шкільному курсі зарубіжної літератури : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2003.
11. Сіваченко О.О. Навчання аудіювання англомовних драматичних творів студентів старших курсів мовних спеціальностей : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Київський нац. лінгв. ун-т. Київ, 2009. 284 с.
12. Jones V., Jo J.H. Ubiquitous learning environment: An adaptive teaching system using ubiquitous technology / R. Atkinson, C. McBeath, D. Jonas-Dwyer, R. Phillips (Eds). Beyond the comfort zone : Proceedings of the 21st ASCILITE Conference, 2004. P. 468–474.
13. Vandegrift L., Goh Ch.C.M. Teaching and Learning Second Language Listening. Metacognition in action. New York, London : Routledge, 2012. 315 p.
14. Wolvin A.D. Listening, understanding, and misunderstanding. 21st Century Communication: a reference handbook / Ed. Thousand Oaks. CA : SAGE, 2009. P. 1–15. URL: https://edge.sagepub.com/system/files/77593_5.1ref.pdf (Last accessed: 09.11.2020).